

Tid: 5 november 2008 kl 17.00 – 17.20

Plats: Bråvallasalen, Stadshuset

Justerat: 17 november 2008

Petter Lindfors

Mirja Räihä Järvinen

Närvarande

Ledamöter:

Petter Lindfors (m), ordförande

Mirja Räihä Järvinen (s), vice ordförande

Jan Tigerström (m)

Kerstin Gustavsson (m)

Helena Bonnier (m)

Sören Swärd (m)

Ingvar Snees (m)

Gulan Avci (fp)

§§ 1-26

Mustafa Tümtürk (s)

Karin Wanngård (s)

Jari Visshed (s)

Ann-Margarethe Livh (v)

Ersättare:

Göran Kindvall (m)

tjänstgörande §§ 27-30

Sebastian Carlsson (m)

Anders Alvebäck (m)

Per Hallberg (m)

Christer Mellstrand (c)

Maria Östberg Svanellind (s)

Kenneth Nilsson (s)

Margareta Malm (s)

Bo Holmberg (s)

Torkel Tigerschiöld (mp)

tjänstgörande

Lotten von Hoffsten (v)

Tjänstemän:

Exploateringsdirektör Krister Schultz och nämndsekreteraren Åse Geschwind.

Vidare tjänstemännen vid kontoret Stefan Eriksson, Mårten Frumerie, Ann-Charlotte Nilsson, Gunnar Jensen, Petra Nieto, Eva Olsson, Martin Skillbäck och Åsa Wigfeldt samt biträdande borgarrådssekreteraren Thord Swedenhammar från roteln.

§ 1**Justering****Beslut**

Exploateringsnämnden utsåg vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen (s) att tillsammans med ordföranden Petter Lindfors (m) justera dagens protokoll. Justering sker den 17 november 2008 i Stadshuset.

§ 2**Frågor för beredning och information från kontoret**

Inga frågor eller annan information anmälades.

§ 3**Anmälan av inkomna skrivelser****Beslut**

1. Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Ärendets handlingar

Inkomna skrivelser, protokollsutdrag m m till exploateringsnämnden vilka förtecknats i promemoria av den 28 oktober 2008 och, vad gäller senare inkomna skrivelser m m, i promemoria av den 5 november 2008.

§ 4**Anmälan av delegationsbeslut fattade inom exploateringskontoret**

Dnr E2008-010-00195

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden lägger anmälan till handlingarna.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 16 oktober 2008.

§ 5**Anmälan av ekonomisk uppföljning oktober 2008**

Dnr E2008-112-00318

Beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Ärendets handling

Exploateringskontorets promemoria från den 4 november 2008 med ekonomisk uppföljning.

§ 6

Bildande av gemensamt bolag för projektsamordning avseende Norra Station och Karolinska området

Dnr E2008-000-01769

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

Exploateringsnämnden föreslår kommunstyrelsen att besluta följande:

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta följande.

1. Kommunfullmäktige godkänner det upprättade förslaget till konsortialavtal för aktiebolaget med föreslagen firma Norra Station – Karolinska Projektsamordning AB, bilaga 1 i kontorets utlåtande.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt stadsdirektören att underteckna konsortialavtalet samt de övriga handlingar som är nödvändiga för att bilda/köpa in aktiebolaget med föreslagen firma Norra Station – Karolinska Projektsamordning AB.
3. Kommunfullmäktige godkänner det upprättade förslaget till bolagsordning för aktiebolaget med föreslagen firma Norra Station – Karolinska Projektsamordning AB, bilaga 2 i kontorets utlåtande.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande.

1. De ombud som genom beslut av kommunstyrelsen den 19 mars 2008 utsågs till ombud vid Stockholms Stadshus AB:s m.fl. bolagsstämmor ges i uppdrag att på bolagsstämma för aktiebolaget med föreslagen firma Norra Station – Karolinska Projektsamordning AB rösta i de ärenden som är nödvändiga enligt bolagsordningen och aktiebolagslagen (1975:1385) samt i övrigt behövs för att fullgöra Stockholms stads skyldigheter enligt konsortialavtalet.
2. Ombudet ges i uppdrag att innan röstning på bolagsstämma samråda med förvaltningschefen på exploateringskontoret angående val av styrelseledamot, revisor m.m.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 20 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden ställde sig bakom kontorets förslag.

§ 7**Mångdubbla stadens biogasproduktion - använd matavfallet som resurs.
Skrivelse från Yvonne Ruwaida (mp) och Emilia Hagberg (mp)**

Dnr E2008-007-01449

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Kommunstyrelsens remiss av skrivelsen besvaras med exploateringskontorets utlåtande.
2. Nämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 15 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp) och vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) och ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:
  1. Exploateringskontorets remissvar avslås.
  2. Därutöver anføres följande:

Det är positivt att Ulla Hamilton driver utvecklingsarbete för att ta fram biogasbaserade drivmedel och att det arbetas för ökad insamling av organiskt avfall. Det krävs dock en strategi och mätbara mål för insamlingen, annars stannar arbetet på pilotprojektnivå. Skrivelsen föreslår en strukturerad strategi med mätbara mål och den borde därför antas av staden. Tyvärr redovisar Exploateringskontoret i sitt remissvar varken resultat eller mål för det arbete som bedrivs. En sådan redovisning bör göras för nämnden under 2009.

Omröstning

Ordföranden ställde de framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) och ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt gemensamma förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer förslaget från (mp) och (v).

§ 8

Anmälan av protokoll 10/2008 från nämndens handikappråd

Beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Ärendets handling

Protokoll 10/2008 från stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma handikappråds sammanträde den 9 september 2008.

§ 9

Sammanträdestider 2009

Dnr E2008-010-01740

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden fastställer datum för sammanträden 2009 enligt följande:
22 januari, 12 februari, 19 mars, 23 april, 14 maj, 11 juni, 27 augusti,
17 september, 22 oktober, 19 november och 17 december.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 15 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden ställde sig bakom kontorets förslag.

§ 10**Rättegångsfullmakt för stadsledningskontorets juridiska avdelning**

Dnr E2008-010-01616

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden utfärdar rättegångsfullmakt för stadsledningskontorets juridiska avdelning enligt följande:

RÄTTEGÅNGSFULLMAKT

Förordnande av
rättegångsombud vid
Stadsledningskontorets
juridiska avdelning

Fullmakt för stadsjuristen Catharina Gyllencreutz samt vice stadsjuristerna Kristina Westerlind och Agneta Widerståhl att var för sig såsom ombud företräda Stockholms kommun inom nämndens förvaltningsområde. Med undantag för rätt att mottaga delgivning av stämningar äger ombud den behörighet som anges i rättegångsbalken 12 kap 14 § första stycket. Ombud äger dessutom att på nämndens vägnar uppbära, mottaga och kvittera nämnden tillkommande medel och handlingar, att förordna annan i sitt ställe samt i övrigt vid alla de tillfällen, då Stockholms kommuns rätt inom nämndens förvaltningsområde kan vara ifråga, densamma iakttaga och bevaka.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 26 september 2008.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden ställde sig bakom kontorets förslag.

§ 11**Förköp av och förvärvstillstånd för vissa fastigheter**

Dnr E2008-551-15510

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Kommunen utövar inte sin förköpsrätt avseende i bilaga 1 angivna förvärv.
2. Kommunen påkallar inte prövning enligt lagen om förvärv av hyresfastighet mm beträffande de förvärv i bilaga 1 där det anges att tillståndsprövning ej erfordras.
3. Beslut i ärende justeras omedelbart med hänsyn till tidsfristerna för förköpsrätt och tillståndsprövning.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 22 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp), vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag avslås.
  2. Därutöver anføres följande:

Det finns ingen anledning för Stockholms stad att sälja ut allmännyttan, inte heller finns det någon anledning för staden att regelmässigt avstå för förköpsrätten vid försäljning av fastigheter. Stadens ägande bör öka, inte minska.

Utförsäljningen av allmännyttan är särskilt allvarligt, alla har inte råd att köpa bostadsrätt, en politik som riskerar att på sikt driva ut folk på gatan är direkt omänsklig och om bostadsrätten blir norm och hyresrätt undantag kommer segregationen att ytterligare accentueras, vilket i sin tur kommer att öka utanförskapet.

Omröstning

Ordföranden ställde de framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 12

Ägande och förvaltning av hyreshus (SOU 2008:75). Remiss av betänkande av Utredningen om förvärv och förvaltning av hyresfastighet

Dnr E2008-500-01561

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner anmälan av kontorets svar på kommunstyrelsens remiss av betänkandet "Ägande och förvaltning av hyreshus" med kontorets utlåtande.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 24 oktober 2008. Utlåtandet är en anmälan av kontorets svar på remissen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp), ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag till beslut godkänns i huvudsak.
  2. Därutöver anförs följande:

Att bostadsförvaltningslagen inte räcker utan bör ses som ett komplement till förvärvslagen är särskilt tydligt för verksamma i Stockholm. Under förra mandatperioden behandlades ärenden där fastigheter sattes undertvångsförvaltning. Tyvärr ville ingen marknadsaktör ta på sig detta uppdrag eftersom de aktuella ägarna var kända för att använda metoder som man inte var van vid att hantera och man trodde skulle ha negativa konsekvenser för respektive verksamhet och dess anställda. Till slut fick kommunstyrelsen i Stockholm fatta beslut om att kommunen skulle ta på sig ansvaret och man fick betala för privat vaktverksamhet. Det säger sig självt att det sannolikt hade varit bättre om denna process hade kunnat undvikas genom att de aktuella ägarna inte hade kommit att äga dessa hyresfastigheter där utsatta stockholmare hade att leva och bo.

Omröstning

Ordföranden ställde de framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) med hänvisning till sitt förslag.

§ 13**Försäljning av fastigheten Sillö 8 i Farsta industriområde till Grantelius Fastighetsförvaltning KB**

Dnr E2007-551-00118

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner upprättat förslag till köpeavtal med den nuvarande tomträttshavaren rörande försäljning av fastigheten Sillö 8 för 4,25 mnkr, och ger kontoret i uppdrag att genomföra försäljningen.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 16 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag till beslut avslås.
  2. Därutöver anføres följande:

En aktiv markpolitik innebär att staden använder sin mark aktivt – med både köp och försäljningar – i syfte att utveckla Stockholm. Det finns inget annat motiv till denna försäljning än att den nuvarande tomträttshavaren anmält intresse. Vi anser att staden bör behålla rådigheten över de industriområden som finns och därför inte bör sälja mark utan att det finns några skäl utöver att det är möjligt att sälja. Tomträttsinstitutet ger dessutom staden årliga driftspengar som kan användas för att utveckla stadens verksamheter och främja stadens utveckling.

- 3) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag till beslut avslås.
  2. Därutöver anføres följande:

Vänsterpartiet motsätter sig detta och hävdar att vi har ett ansvar att förvalta det vi gemensamt äger, för att det ska komma också framtida generationer tillgodo. Att staden på detta sätt gör sig av med egendom är att avsäga sig, eller i alla fall väsentligt minska, den demokratiska möjligheten att gemensamt bestämma över hur marken i framtiden ska användas.

På kort sikt ger detta en försäljningsinkomst på 4,25 miljoner kronor, på längre sikt går vi miste om en hyra på 150 000 kronor per år. I det långa loppet är det inte ekonomiskt försvarbart att göra sig av med inkomster på detta sätt, det kommer att drabba framtida generationer.

Omröstning

Ordföranden ställde de framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) med hänvisning till sitt förslag.
Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) enligt följande:

En plan för lokalt omhändertagande av dagvatten i området bör upprättas då området ligger bredvid den känsliga och ESKO-klassade Forsån.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 14

Försäljning av fastigheten Hundaret 2 i Farsta

Dnr E2008-514-00491

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner upprättat förslag till köpeavtal med den nuvarande tomträttshavaren rörande försäljning av fastigheten Hundaret 2 och ger kontoret i uppdrag att genomföra försäljningen.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 21 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag till beslut avslås.
  2. Därutöver anføres följande:

En aktiv markpolitik innebär att staden använder sin mark aktivt – med både köp och försäljningar – i syfte att utveckla Stockholm. Det finns inget annat motiv till denna försäljning än att den nuvarande tomträttshavaren anmält intresse. Vi anser att staden bör behålla rådigheten över de industriområden som finns och därför inte bör sälja mark utan att det finns några skäl utöver att det är möjligt att sälja. Tomträttsinstitutet ger dessutom staden årliga driftspengar som kan användas för att utveckla stadens verksamheter och främja stadens utveckling.

- 3) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag avslås.
  2. Därutöver anføres följande:

Vänsterpartiet motsätter sig detta och hävdar att vi har ett ansvar att förvalta det vi gemensamt äger, för att det ska komma också framtida generationer tillgodo. Att staden på detta sätt gör sig av med egendom är att avsäga sig, eller i alla fall väsentligt minska, den demokratiska möjligheten att gemensamt bestämma över hur marken i framtiden ska användas

På kort sikt ger detta en försäljningsinkomst på 2,2 miljoner kronor, på längre sikt

går vi miste om en hyra på 100 000 kronor per år. I det långa loppet är det inte ekonomiskt försvarbart att göra sig av med inkomster på detta sätt, det kommer att drabba framtida generationer.

Omröstning

Ordföranden ställde de framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) med hänvisning till sitt förslag.
Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 15

Markanvisning för bostadsändamål inom fastigheten Marieberg 1:15 på Kungsholmen till SMÅA AB. Inriktningsbeslut

Dnr E2008-513-01738

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner projektet och ger kontoret i uppdrag att fortsätta med utredning av förutsättningarna för detta upp till 10 mnkr. (Inriktningsbeslut).
2. Nämnden anvisar mark för bostadsändamål inom fastigheten Marieberg 1:15 till Småa AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal.
3. Nämnden ger kontoret i uppdrag att beställa detaljplan hos stadsbyggnadskontoret.

Ärendets handlingar

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 7 oktober 2008.

Protestskrivelser från:

- Jacques och Jill de Maré, inkommen den 27 oktober 2008.
- Michael Idestrom, inkommen den 27 oktober 2008.
- Claes-Henrik Claesson, inkommen den 27 oktober 2008.
- Magnus Carlsson, inkommen den 27 oktober 2008.
- Sven Berg, inkommen den 28 oktober 2008.
- Anita Häll, inkommen den 28 oktober 2008.
- Margareta Hennings, inkommen den 29 oktober 2008.
- Agneta Stjernlöf-Valcu, inkommen den 30 oktober 2008.
- Jörgen Gustavsson och Inger Sternqvist, inkommen den 30 oktober 2008.
- Barbro Mehks Vaccaro, inkommen den 31 oktober 2008.
- Björn Gutenberg, inkommen den 31 oktober 2008.
- Eva Flyhammar, inkommen den 31 oktober 2008.
- Alice Ahlin, inkommen den 4 november 2008.
- Boende på Norr Mälarstrand 100, inkommen den 4 november 2008.
- Anders Björklund och Patricia Andino La Paz, inkommen den 5 november 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp), tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) och ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.
- 2) Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) föreslog att ärendet bordläggs.

Härefter framlades följande förslag till beslut;

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m) och ledamoten Gulan Avci (fp) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag till beslut avslås.
  2. Därutöver anføres följande:

Det föreslagna projektet bör inte genomföras av flera skäl. Slänten som föreslås ligger inklämd mellan två gator, varav den ena är starkt trafikerad. Även om tjocka väggar till viss del kan dämpa bullret inomhus kommer de som bor där dagligen utsättas för starkt buller och föroreningar från bilarna. Det är i synnerhet illa för barn vars kroppar är extra känsliga mot partiklar och buller. Dessutom är det olämpligt ur trafiksäkerhetssynpunkt att bygga där.

Ett annat skäl till att inte genomföra projektet är att det innebär att man naggar det grönområde som finns i kanten. Dessutom bidrar projektet med sina 22 lägenheter endast marginellt till att utöka antalet bostäder i staden.

- 3) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag avslås.
  2. Därutöver anføres följande:

Vänsterpartiet motsätter sig detta och hävdar att vi har ett ansvar att förvalta det vi gemensamt äger, för att det ska komma också framtida generationer tillgodo. Att staden på detta sätt gör sig av med egendom är att avsäga sig, eller i alla fall väsentligt minska, den demokratiska möjligheten att gemensamt bestämma över hur marken i framtiden ska användas.

Fler bostäder är positivt, men här handlar det om ynka tjugotvå, lyxiga radhus, som dessutom ska bli såljas med äganderätt. Dessutom är läget, precis invid Råambshovsparken och med Riddarfjärden intill, direkt olämpligt samtidigt som träden renar den smutsiga stadsluften, dämpar bullret – som är farligt för hälsan – och skalbaggar och annat måste ha någonstans att bo.

Omröstning

Ordföranden ställde först det framlagda förslaget om att bordlägga ärendet mot att avgöra ärendet i dag. Nämnden beslutade att avgöra ärendet i dag.

Därefter ställde ordföranden de övriga framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) deltog inte i beslutet och reserverade sig, med hänvisning till sitt förslag, i den del av beslutet som upptog att bordlägga ärendet eller att avgöra ärendet i dag.

Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.
Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Ordföranden Petter Lindfors m fl (m) och ledamoten Gulan Avci (fp) enligt följande:

Stockholm växer och behöver nya bostäder i såväl ytterstaden som innerstaden. För en fungerande bostadsmarknad krävs också blandade upplåtelseformer och varierad bebyggelse. Byggnation av nya stadsradhus i innerstaden ligger i linje med majoritetens uppfattning att blandad bebyggelse behövs i hela staden.

Nya stadsradhus i innerstaden är efterfrågade av många, men väldigt få har byggts genom åren. Därför är det mycket positivt att med detta beslut anvisa mark för radhus utmed Norr Mälarstrand i ett eftertraktat läge med stor potential i nära anslutning till såväl Rålambshovsparken som Riddarfjärden.

Det faller sig naturligt att i samband med exploateringen även se över trafiklösningarna i enlighet med vad kontoret har redovisat. Det är väsentligt att en sådan översyn beaktar framkomlighetsbehoven så att trafikflödena ej försämras.

Ersättaryttrande

Ersättaren Christer Mellstrand (c) instämmer i särskilt uttalande från (m) och (fp).

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 16

Slussen – reviderat inriktningsbeslut

Ärendet utgår.

§ 17

Remiss av förslag till Vision Järva 2030 (Järvalyftet)

Dnr E2008-000-01511

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt förslag av ordföranden Petter Lindfors m fl (m) och ledamoten Gulan Avci (fp):

1. Kontorets förslag till beslut bifalls i huvudsak.
2. Därutöver anføres följande:

Stadsdelarna runt Järvaområdet har en stor potential som historiskt sett tyvärr dåligt tagits om hand. Järvalyftet är ett berömvärt och ambitiöst arbete för att målmedvetet höja stadsdelarnas boendekvaliteter. Exploateringsnämnden instämmer i huvudsak i kontorens utlåtande, men vill ytterligare understryka vikten av att redan stadsmässiga kvaliteter i områdena förstärks och att stadsdelarnas trafikseparering byggs bort. Ytterstaden och innerstaden skapar tillsammans Stockholm och det är viktigt att inte

sätta dem i motsatsförhållande till varandra.

För att skapa en sammanhållen stad behövs kloka förtätningar i och mellan befintliga stadsdelar för att skapa en sammanhängande stadsväv, där stadsdel efter stadsdel knyts samman i enlighet med idén om Promenadstaden. Detta innebär att varje område ska göras mer urbant, mer levande och bli en del av en stadsstruktur utan barriärer och avbrott. Idag saknas helt kontakt mellan till exempel Tensta och Rinkeby. Rinkeby i sin tur har ingen förbindelse vare sig söderut eller västerut. Gatunäten i hela Järva måste kopplas ihop och mängden levande bottenvåningar måste öka kraftigt.

Undersökningar visar att trapphus, loftgångar och gårdar upplevs som otrygga av många boende på Järva. Ovan nämnda levande bottenvåningar är ett exempel på en åtgärd som ökar tryggheten. Andra trygghetsskapande åtgärder är att bygga bort befintliga loftgångar och inte planera för nya sådana, att genom att länka ihop nya och gamla fastigheter skapa slutna, privata gårdsrum och att åtgärda trafiksepareringar.

Trafikseparering bidrar inte bara till otrygga miljöer, det är också ett hinder för stadsutveckling och måste därför brytas. På många platser uppstår dålig kontakt mellan gång- och cykelvägar och busshållplatser. Även bostadshus som hör till samma stadsdel isoleras från varandra med trafikseparering. När trafikslag blandas skapas ett mer allsidigt gatuliv och därmed bättre förutsättningar för kommersiella etableringar.

Visionen om koppling till angränsande stadsdelar och kommuner är positiv och bör prioriteras. Det är längs dessa leder som nybyggnationen bör placeras. Huvudstråken både på norra och södra sidan av Järva måste utvecklas. Norra Järva kan bli en sammanhängande stadsväv, riktad mot Sollentuna och södra Järva en naturlig del av Lunda/Spånga. Behovet av en urban länk mellan stadsdelarna på ömse sidor av Järvafältet minskar dock inte. Fältets barriärverkan måste minska och nämnden bedömer att en enbart en bussgata i kombination med ett eventuellt utomhusbad inte är en tillräckligt fotgängarattraktiv koppling mellan Kista och Södra Järva.

Ärendets handling

Exploateringskontorets, trafikkontorets och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 14 oktober 2008. I tjänsteutlåtandet föreslogs följande:

1. Exploateringsnämnden besvarar kommunstyrelsens remiss med kontorens gemensamma utlåtande.
2. Nämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m) och ledamoten Gulan Avci (fp) föreslog: (se beslutet)
- 2) Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) föreslog följande:
  1. Delvis bifalla kontorets förslag till beslut.
  2. Därutöver anförs följande:

Det är viktigt att framhålla att utveckling varken kan bestå i ett projekt eller i

enbart fysiska åtgärder. Idag trycker kommunen fyrfärgsfoldrar och talar om ett "Järvalyft". Samtidigt drar man undan viktiga förutsättningar för en utveckling genom förändrade resursfördelningssystem, nedlagda verksamhetslokaler, minskad offentlig, social och kommersiell service i många ytterstadsstadsdelar. För boende i Rinkeby, Tensta, Husby och Akalla är det lika viktiga frågor som formen och färgen på husen. Utveckling måste ses i ett helhetsperspektiv där offentlig och kommersiell service, samt social utveckling, väger lika tungt som den fysiska miljön.

Det är också uppenbart att den tilltänkta bebyggelsen mot Järvafältet inte kommer att kunna tillföra stadsdelarna de nya kvaliteter som vore önskvärt. De aktuella stadsdelarna borde istället kompletteras med bostäder som är passande för stora barnfamiljer. En mindre skala mot fältet skulle också vara önskvärt.

3) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:

1. Exploateringskontorets remissvar bifalls delvis.
2. Därutöver anføres följande:

Exploateringsnämndens remissvar lyfter fram flera viktiga aspekter kring den fysiska miljön såsom t.ex. att man borde göra övergången mellan t.ex. Husby och Järvafältet mjukare genom att bygga lägre och mer småskaliga hus. Däremot bör man inte riva befintliga hus så som det föreslås. Någon ny väg mellan Rinkeby och Spånga bör heller inte byggas. Det är viktigare att man i Järva arbetar och förbättrar befintliga kvaliteter och ser till den sociala dimensionen än att man stressar fram ny bebyggelse och fysiska förbättringar som inte förankras hos de boende. Det är också viktigt att den befintliga befolkningen inte byts ut vilket den borgerliga majoriteten tycks vilja.

Förnya bebyggelse och grönstrukturer varsamt

Därför bör man genomföra en varsam förnyelse där man förbättrar befintliga kvaliteter, till exempel genom att stärka de mindre centrum som finns i området. Den befintliga fantastiska grönstrukturen ska utvecklas med hänsyn till den biologiska mångfalden. Resurser som Kista gård, Akalla by och Eggeby gård bör tillvaratas. Tydligare entréer med friluftskartor behövs, och ett Naturum med information om djur och natur på olika språk skulle vara en värdefull förstärkning. Ett friluftsbad vid Eggeby gård har länge önskats av de boende. Badet ska byggas och drivas med största möjliga klimathänsyn och med befintliga parkeringsplatser. Järvafältet behöver däremot inte någon "evenemangsplats" eller arena som innebär nya parkeringsplatser och vägar. Däremot kan en liten amfiteater dit det leder gångvägar vara ett passande alternativ. Spontanidrott ska uppmuntras och alla idrottssatsningar ska vara lika tillgängliga för flickor/kvinnor som för pojkar/män.

Utgå från de som bor i området

Järvalyftet ska utgå från de boende på riktigt. Med metoder som utvecklats för omvänd planprocess ska Svenska Bostäder samt arkitekter/stadsplanerare tillsammans med de boende utveckla området. Det innebär också att man inte utgår från en svensk medelklassstereotyp om "attraktivt boende" utan utgår från den befintliga befolkningsstrukturen. Visionen bör också ha ett tydligare fokus på barns, ungdomars och kvinnors villkor.

Satsa på klimatsmarta hus

Visionen för Järva bör handla betydligt mer om klimatsmarta hus än vad den gör. Med nya klimatskal och andra åtgärder kan energianvändningen halveras. Därtill bör man satsa på solfångare, solceller och vindkraft samt individuell mätning och debitering av varmvatten.

Begravningsplats bör finnas med

I visionen saknas hänvisning till den länge diskuterade begravningsplatsen i Järvaområdet. Den bör finnas.

Minska biltrafiken

Förbifart Stockholms ska inte byggas, då den leder till ökade bullernivåer och partikelhalter. Motocrossbanan måste avvecklas omgående och Hansta naturreservat återställas. E18 bör läggas i en tunnel eller överdäckas. En bussgata bör inte anläggas över Järvafältet då det hotar naturen där. De nordliga pendeltågsgrenarna (Helenelund-Barkarby) ska kopplas ihop med spårvagn eller tunnelbana, och att den sträckningen ska passera i de nordvästra delarna av Järva, ungefär som vägen Akallalänken går nu.

Järvalyftet är en chans att visa hur miljonprogramsområden kan upprustas modernt, mänskligt och miljövänligt. Låt oss ta tillvara detta tillfälle!

4) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:

1. Exploateringsnämnden besvarar kommunstyrelsens remiss med följande:

Utgångspunkt för visionen är att Järvafältet, Stockholms stad och hela länet ska växa befolkningsmässigt. Stockholm förutses år 2030 få en miljon invånare och länet tre. Järva ska växa som en motor i stadens utveckling. Men ohejdad tillväxt är inte bara av godo. Just nu upplever vi hur tillväxtideologin lett fram till en krasch på bostadsmarknaden i USA och liknande bakslag har vi upplevt på närmare håll här i landet. Vi minns alla fallande bostadspriser även i Stockholm och hur det höga tornet i Kista länge stod tomt. Ibland kan det vara bättre att sträva efter en långsiktigt hållbar utveckling med mänskliga dimensioner och med hänsyn till miljö och hälsoaspekter än att elda under alla grytor samtidigt.

Den starka koncentrationen på Kista har verkat utarmande på Husby och Akalla – för att inte tala om Rinkeby, som nu förlorar stora delar av sin samhällsservice när stadsdelen slagits ihop med Norra Järva. Även stadsdelarna Tensta och Hjulsta har utarmats kommersiellt och socialt. Staden har dessutom sålt Svenska Bostäders fastigheter i Hjulsta till en privat ägare utan att hyresgästerna har haft en chans att säga vad de tycker. Valfrihet gäller absolut inte för de hyresgäster som vill bo kvar i allmännyttan. Baksidan av Kista gallerias tillväxt är att service som banker, detaljhandel och till och med bra mataffärer tenderar att bli en bristvara i de kringliggande stadsdelarna, eftersom lönsamheten minskar för företagen, allteftersom fler och fler kunder tvingas åka till Kista i ärenden som de inte kan uträtta där de bor. Att försöka råda bot på det genom att släppa in bilar i Husby visar bara att man inte förstår orsakssammanhangen. Bara en sådan sak som att flytta stadsdelsförvaltningarna från Husby och Rinkeby, där det är brist på arbetsplatser till det – åtminstone fram till nu – överhettade Kista är exempel på hur politikerna lägger krokben för de ambitioner som de säger sig ha i Järvavisionen.

Samtidigt som Vision Järva 2030 talar om betydelsen av fler arbetstillfällen i

Järvas stadsdelar fortsätter avvecklingen av offentlig service inom såväl skolor som vård och omsorg. Den ohämmade friskoleexpansionen har allvarligt underminerat stadsdelens kommunala skolor, senast genom sommarens nedläggning av Dalhagsskolan. Barnen på samma sida av Husby har samtidigt förlorat fritidsgården Gula gården. Med avvecklingen av stadsdelsförvaltningarna i både Husby och Rinkeby undermineras också marknaden för privat handel och service.

Behåll trafiksepareringen - satsa på bra kommunikationer

I förslaget till vision sägs att det här är första gången man tar ett helhetsgrepp på Järvafältet. Det är inte sant, eftersom de som ursprungligen planerade stadsdelarna tog ett mycket lyckat helhetsgrepp på området. Problemet är snarare att man tappat greppet, eftersom man inte längre bryr sig om att sätta sig in i hur området är tänkt att fungera. Ett exempel på det lyckade helhetsgreppet är den helt genomförda trafiksepareringen. För den som är uppvuxen vid en bullrig stadsgata i centrala Stockholm är det en lisa att slippa buller, avgaser och smuts från bilarna i närmiljön. Och trafiksepareringen är en viktig trygghetsfaktor inte minst för alla barn som kan röra sig riskfritt till skolor och fritids från Akalla till Kista, eller från Hjulsta till Rinkeby, utan att på något enda ställe behöva korsa en bilväg. Skolorna på Järvafältet får varje år utmärkelser för de säkra skolvägarna samtidigt som föräldrar i andra delar av kommunen äventyrar andra elevers säkerhet utanför skolorna genom att skjutsa sina barn.

Att bryta upp trafiksepareringen ”där det gör nytta” innebär just att man förstör helheten i systemet, vilket är så mycket mera omotiverat som bilvägarna förgrenar sig som ett fiskbensmönster in till minsta skrymsle i stadsdelarna. Respektera alltså trafiksepareringen och gör inga ingrepp i den.

Förslaget att tågen ska stanna i Helenelund, ställer vi oss bakom, liksom planerna på att bygga ut tvärbanan till Järvafältet. Ett annat sätt att förbättra kommunikationerna vore att introducera närtrafikbussar av det slag som finns i andra delar av Stockholmsområdet även på Norra och Södra Järva. En utbyggnad av tunnelbanan till Barkaby är ett annat sätt att förbättra kommunikationerna för Järvaborna. För att Järvaborna och besökare lätt ska kunna ta sig runt i området bör låncyklar finnas tillgängliga både på norra och södra Järva. Det skulle också öka tillgängligheten till de gårdar och kulturminnesmärken som finns på fältet.

Satsa på förebyggande arbete, kultur och mötesplatser

I Vision Järva finns satsningar på kultur och ungdom. Det ser vi gärna, men hittills har Alliansen gjort tvärtom, dvs. skurit ner på kultur, träffpunkter och förebyggande socialt arbete bland unga. Väl fungerande bibliotek och institutioner som Vår teater är viktiga. Mötesplatser där föreningar kan träffas utan att det kostar pengar behövs. Ungdomsgårdar och fritidshem är viktiga, och en nysatsning på dem vore välkommen. En institution i stil med Fryshuset skulle behövas i den här delen av staden. Det behövs lokaler och arenor för både kulturella aktiviteter, utomhusidrotter och inomhusidrotter, som basket, inomhusfotboll, innebandy osv.

Ett återkommande mantra i visionen är talet om otrygghet. En enkät utvisar att många invånare känner sig otrygga men detta motsägs av offentlig statistik där det framgår att brottsligheten i Järvastadsdelarna är mindre än på andra håll i staden. När folk tillfrågas om det känns mera otryggt att röra sig ute sent på kvällen i till exempel Husby och Rinkeby än i innerstaden eller andra stadsdelar, svarar de allra

flesta nej. Det är självklart att relativt hög arbetslöshet medför andra sociala problem som otrygghet och otillfredsställelse. Speciellt som den borgerliga majoriteten för en politik som stigmatiserar de invånare som av olika anledningar inte lyckas skaffa sig ett jobb att försörja sig på. Indragna SL-kort för folk med försörjningsstöd, orimligt hårda krav på arbetssökande gör att många människor har ett svårt liv. Men detta betyder inte automatiskt att bostadsområdet i sig upplevs som otryggt, eller att arbetslöshetsproblemen skulle kunna lösas genom att man bygger om bostadsområdet. Fler fältassistenter som arbetar förebyggande, satsningar på olika typer av öppna träffpunkter och kulturarrangemang som gör att människor i olika åldrar rör sig i området, ökar tryggheten.

Att Stockholm blir alltmer socialt segregerat även i boendet är en konsekvens av ökade klassklyftor och av allt färre hyreslägenheter i innerstaden, i många kranskommuner och andra så kallat "attraktiva" områden. En utveckling mot marknadshyror, skyhöga kostnader för nyproduktion och fortsatta utbildningar till bostadsrätter kan bara öka segregationen ytterligare.

Trafiksepareringen är något som gör Järva tryggare än andra delar av Stockholm. Att spränga in radhus- eller parhusområden mellan till exempel Husbys hyresbostäder och Järvafältet skulle uppfattas som ytterst utmanande mot den känsla av gemenskap och sammanhållning som finns i stadsdelen. Om den nuvarande borgerliga majoriteten vill förbättra tryggheten borde de boende istället få tillbaka fritidshem och ungdomsgårdar, man borde satsa på mer personal i skola och förskola, och på bättre samarbete mellan närpolis, sociala myndigheter och skolan. Samt se till att stadsdelarna hålls rena och snygga

Hyresrätten är populär och nödvändig

I visionen sägs det att man vill skapa större variation i bostadsbeståndet när det gäller ägande och upplåtelseformer – i och för sig lovvärt om detta skulle gälla hela staden och regionen, men det kolliderar också med ambitionen att respektera de boende och deras val av bostadsform. Om man tar Norra Järva som helhet är alltså andelen allmännyttiga hyresbostäder inte högre än snittet i Stockholm som helhet – detta trots intensiv utbildning och utförsäljning i innerstaden. Samtidigt är andelen bostadsrätter väsentligt större här än i Stockholm i allmänhet. Mångfalden av hustyper är också stor. På Norra Järva liksom i Tensta finns stora och små lägenheter i flerfamiljshus i höga och låga hus, i loftgångshus, liksom parhus och radhus – samt enfamiljshus.

I Stockholm råder bostadsbrist. Det är inte alla som har råd att köpa sig en bostad. Därför är det viktigt att det finns hyresrätter vilket också ökar rörligheten på arbetsmarknaden. Ungdomar, som ofta har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden, har särskilt svårt att få en egen bostad. Det som skulle hjälpa dem är inte egna radhus, bostadsrätter eller villor – utan hyreslägenheter till rimlig hyra. Ökande hyror i innerstaden – som enligt färskas siffror befolkas av 27 procent låginkomsttagare – gör också att det kan bli en ökande efterfrågan på hyresrätter i ytterområdena från dem som inte kommer att ha råd att bo kvar inne i stan. Om man verkligen vill öka variationen på Järvafältet borde man alltså bygga fler allmännyttiga hyresbostäder i Kista och Akalla. Det handlar också om att respektera människors valfrihet och de som vill bo hos en kommunal hyresvärd. Ett sätt att öka valfriheten och rörligheten på bostadsmarknaden vore också att låta allmännyttan bygga fler kommunala hyresrätter med rimliga hyror i innerstaden. Det skulle bidra till att minska segregationen.

Svenska Bostäder är ett välrenommerat bostadsföretag. Företaget har tagit många goda initiativ – till exempel när man dragit in ett fibernät i sina hus för att åstadkomma konkurrens och ge hyresgästerna möjlighet att själva välja leverantör av kabel-TV och datortjänster.

Tyvärr kan vi inte ge företaget goda vitsord för de senaste tio femton årens fögderi i Husby och i Rinkeby.

Tidigare hade värden eget yrkesfolk anställt, snickare, elektriker, rörmokare och målare, som kände området och hade ett eget intresse att sköta det. En period fanns en garanti att allvarigare fel avhjälpes inom 24 timmar. Garantin gav hyresgästen en dygnshyra i rabatt för varje dygn därutöver som felet kvarstod. Men någonstans gav hyresvärden upp och nu är underhållet eftersatt. Ytterdörrarna är omålade, det finns betong- och plåtskador på fasaderna, underhållet av lägenheterna släpar också efter. Men husen är i grunden välbyggda. Dock finns vissa generella behov. När någon flyttar, eller när husen måste genomgå stambyte bör badrummen kaklas. Det ökar husens livslängd. Husen måste isoleras, fönster, dörrar och springorna mellan betongelementen tätas, ventilation och uppvärmning ses över för att få till stånd ett acceptabelt inomhusklimat och för att spara pengar och energi.

Vi vill till exempel se förslag på att förse husen med solfångare och/eller solceller på taket, att med värmeväxlare eller på annat sätt ta tillvara värmen i frånluften. Vi efterlyser en ordentlig granskning av de mest effektiva och energibesparande sätten att renovera miljonprogramsområden.

På sistone har Svenska Bostäder ryckt upp fastighetsskötseln. Nya bovärdar och miljövärdar har anställts. De är ambitiösa och trevliga och gör ett bra jobb. Men det behövs ännu mer för att komma ikapp allt som fattas. Vi har också märkt att visst underhåll skjuts upp under de diskussioner som förs om upprustning av fastigheterna. Det är inte acceptabelt att folk ska behöva leva med läckor i kök och badrum, mögelskador, dåliga spisar och kylskåp eller flagnande färg i väntan på en upprustning som kommer att ta flera år.

Ett stort antal lägenheter är tomställda, i synnerhet i det så kallade referenskvarteret, men även på andra håll i Husby och på Sibeliusgången i Akalla. Det skapar otrygghet för dem som bor kvar. Det kyler ut husen. Och det är oförsvarligt i ett Stockholm som lider av bostadsbrist. Vid en varsam renovering minskar behovet av evakueringsbostäder.

Bevara Järvafältet som naturområde

Järvafältet är vår främsta fritidstillgång. Där gör dagisbarnen utflykter, skolbarn orienterar och har lektioner, pensionärer promenerar. Det plockas bär och blommor. På vårar och somrar ordnas väldiga utomhusfester, till exempel i samband med det kurdiska och iranska nyårsfirandet, det återkommande arrangemanget Midsommar Latino eller eritreanernas traditionella fest vid midsommar. På vintrarna anläggs utmärkta skidspår.

Järvafältet är också ett kulturresevat där hundra nötkreatur från Hästa 4H-gård håller landskapet öppet och i hävd. Järvafältet är en del av Stockholms gröna kilar. En naturresurs som bidrar till artrikedom i fauna och flora, och som fungerar som en frisk lunga i stadslandskapet. I Igelbäcken trivs fortfarande den känsliga grönlungen, vilket visar att fältet inte är förorenat.

De förslag som finns i Vision Järva att bygga radhus i kanten av fältet, motsätter vi oss. Det skulle innebära en privatisering av vår skog, en avstängning av entrén till fältet och Husby gård. Dessutom finns småhus redan på mycket nära håll på ömse sidor om Husby, i Kista och i Akalla. Om man vill förbättra kommunikationen mellan Norra och Södra Järva ska man inte dra bussar över fältet. En spårväg längs Kymplingelänken är ett vida bättre alternativ. För övrigt är E18 det största hindret för den som vill cykla eller gå till fots mellan stadsdelarna, man får gå lång omvägar för att ta sig fram under vägen. E18 måste läggas i tunnel och Järvafältet och gröna partier mellan stadsdelarna bevaras.

Vi motsätter oss bestämt att Järvafältets gröna lunga skärs av med utomhusarenor. När det handlar om bad är det underligt att Husbybadet som byggts med en – visserligen liten utomhusdel – är stängt på somrarna. Det finns ett gammalt krav på ett mindre utomhusbad vid Eggeby gård. Detta krav bör utredas. Vid de undersökningar som gjorts om folks önskemål om en meningsfull fritid, brukar orörd natur, stigar att promenera på, vara det absolut allra högst prioriterade.

Utbildning för barn och vuxna

Det är viktigt med utbildning av både barn och vuxna. Extra satsningar på de kommunala skolorna, med specialpersonal och mindre klasser är viktigt inte minst för att nyanlända barn ska kunna lära sig svenska. Men det gäller också att ta vara på de språkliga resurser och internationella erfarenheter som vårt område är så rikt på. Vi har hittills bara sett hur skolor läggs ner, den trenden måste brytas.

Vidareutbildning av vuxna, att tillvarata utbildning och yrkeskunskaper som Järvaborna har med sig från sina hemländer är en utmaning, som kräver insatser från samhället.

Det är känt att hälsoläget i våra förorter är sämre än i andra delar av staden. Det kräver extra satsningar på våra vårdcentraler och läkarmottagningar, inte nedläggningar och nedskärningar. Senast har personalstyrkan skurits ned till hälften vid Rinkebys vårdcentral och Folktandvården försvunnit från Husby. De tre välfungerande Familjecentralerna, som utvecklats med utgångspunkt från de behov som finns i stadsdelarna, och som är mycket populära bland nyblivna föräldrar har i princip skrotats.

Att området till största delen befolkas av människor med utländskt ursprung är spännande och stimulerande. Man möter många kulturer i en integrerad stadsdel. Människors olika bakgrund, utbildning, språkkunskaper är en väldig potential som långt ifrån utnyttjas i den utsträckning som vore möjlig. Men koncentrationen av människor med utländsk bakgrund är samtidigt baksidan av en allt hårdare uppdelning av bostadsmarknaden, där mera centrala delar av staden genom utförsäljning av hyresrätter, och ökade bostadskostnader stängs för dem som inte har mycket pengar. Innerstaden blir mer och mer segregerad, med spridningseffekter till förorterna.

Bland de boende finns ett starkt engagemang. Det är därför viktigt att man säkrar de boendes rätt till inflytande, att man faktiskt tar till sig deras åsikter och önskemål. Att den demokratiska processen förankras. Så som de politiska styrgrupperna för Järvalyftet från början konstruerades och fungerade förankrades inte en demokratisk process. Vänsterpartiet valde därför att lämna styrgruppen. Nu måste ett första steg vara att faktiskt skicka ut den fullständiga versionen av Vision

Järva 2030 till samtliga hushåll på Järva tillsammans med information om hur den demokratiska dialogen ska organiseras. Dokumentet behöver också finnas tillgängligt på flera språk. Remisstiden måste utsträckas till hela hösten, remissvaren sammanställas och någon form av storrådslag organiseras av staden i alla berörda stadsdelar i stil med Järva Sociala Forum, där Vision 2030 och idéer som väcks i remissvaren kan diskuteras innan beslut tas i kommunfullmäktige. Det samråd som förutskickas i visionen måste leda till att de boende kan påverka processen så att vi får en varsam upprustning med utgångspunkt från Järvabornas önskemål och behov till rimlig kostnad så att folk kan bo kvar!

Vi motsätter oss alla idéer om att sälja ut fler fastigheter, vare sig till privata värdar eller genom ombildning till bostadsrätter. Det är bostadsbolagens ansvar gentemot sina hyresgäster att återbetala sin stora skuld efter år av eftersatt underhåll. Vi är övertygade om att det också finns vägar att ge verklig makt och ansvar åt de boende inom allmännyttan. Det kan ske genom lokala styrelser i de kommunala bostadsbolagen där hyresgästerna har majoritet.

Järvalyftet upplevs av invånarna som ett rejält sänke och som ett uppifrånstyrt projekt. Vi menar att Järvalyftet ska läggas ner och att samtliga stadsdelsnämnder ska få utvecklingspengar så att invånarna kan utveckla stadsdelarna och den lokala demokratin.

Omröstning

Ordföranden ställde de framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt förslag av ordföranden Petter Lindfors m fl (m) och ledamoten Gulan Avcı (fp).

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) med hänvisning till sitt förslag.
Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.
Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Christer Mellstrand (c) instämmer i beslut från (m) och (fp).
Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 18

Detaljplan för bostäder inom område beläget på fastigheten Västberga 1:1 invid fastigheten Plymen 2 i Fruängen. Remiss

Dnr E2008-512-01644

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden överlämnar och åberopar kontorets utlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på förslag till ny detaljplan för bostäder inom område beläget på fastigheten Västberga 1:1 invid fastigheten Plymen 2 i Fruängen, Hägersten, S-Dp 2006-17876-54.
2. Nämnden ger kontoret i uppdrag att teckna erforderliga avtal för genomförandet av exploateringen.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 15 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avcı (fp), vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) och ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag avslås.
  2. Därutöver anförs följande:

Förslaget är ett exempel på frimärksplanering där man bygger nytt utan att ta hänsyn till helheten. Istället borde man göra ett helhetsförslag på hur Fruängens Centrum skall utvecklas. Centrumet som har drygt 50 år på nacken behöver förnyas och i samband med detta kan förtätning ske. Denna förtätning ska dock inte ske på parkmark, vilket är fallet här. Ett p-tal på 1,0 nära ett centrum med god tillgång till kollektivtrafik är alldeles för högt.

Omröstning

Ordföranden ställde de framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) enligt följande:

Vi vill peka på värdet av kompensation för utnyttjade grönområden och ställer oss bakom beskrivningen av parkeringsproblem. Vi vill dock fästa uppmärksamheten på att det byggs åtta våningar. Detta på mark som ligger lite högre än omgivningen, vilket kan medföra störningar för redan boende i omkringliggande hus, därför ser vi helst att man nöjer sig med sex våningar.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i särskilt uttalande från (v).

§ 19

Markanvisning för bostäder inom del av fastigheten Hässelby Villastad 28:1 i Hässelby Villastad till Järntorget Bostad AB

Dnr E2006-513-01717

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom del av fastigheten Hässelby Villastad 28:1 till Järntorget Bostad AB och godkänner av Järntorget Bostad AB undertecknat markanvisningsavtal.
2. Nämnden hemställer hos Stadsbyggnadsnämnden om ändrad detaljplan för

området.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 13 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog att nämnden beslutar att avgöra ärendet i dag.
- 2) Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) föreslog följande:
  1. Ärendet återremitteras.
  2. Därutöver anfördes följande:

Mark inom stadens gränser skall inte säljas om inte särskilda skäl föreligger. Genom att sälja ut våra gemensamma tillgångar genomför den nuvarande borgerliga majoriteten en allt snabbare privatisering av Stockholm. Något som undandrar framtida Stockholmare intäkter och innebär en misshushållning med gemensamma resurser. Visst kan försäljning av mark vara del av en god förvaltning, men den ska då vara motiverad av något annat än enbart viljan att sälja. En sådan politik, som vill privatisera av ideologiska skäl, innebär oftast att man slumpar bort innevånarnas gemensamma tillgångar. En aktiv fastighetsförvaltning innehåller dessutom både köp och försäljningar, inte enbart försäljningar.

- 3) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:
  1. Förslaget återremitteras.
  2. Därutöver anfördes följande:

Vänsterpartiet motsätter sig dels planerna på en försäljning av marken och dels planerna på att bostäderna ska upplåtas med bostads- alternativt äganderätt och anser därför att ärendet ska återremitteras så att kontoret kan återkomma med ett förslag som innebär tomträtt och hyresrättsradhus.

Vänsterpartiet hävdar att vi har ett ansvar att förvalta det vi gemensamt äger, för att det ska komma också framtida generationer tillgodo. Att staden på detta sätt gör sig av med egendom är att avsäga sig, eller i alla fall väsentligt minska, den demokratiska möjligheten att gemensamt bestämma över hur marken i framtiden ska användas.

Fler bostäder är positivt, men det är anmärkningsvärt om den nuvarande majoriteten, som säger sig vilja ha en blandad bebyggelse och en integrerad stad, släpper igenom det här förslaget när det i området råder brist på hyresrätter. Vi måste kunna erbjuda också människor utan förmögenhet en bostad och inte pressa människor in i en situation där de skuldsätter sig för att få ett hem.

Härefter framlades följande förslag till beslut:

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m) och ledamoten Gulan Avci (fp) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)

2) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:

1. Kontorets förslag avslås.
2. Därutöver anføres följande:

Förslaget är olämpligt av flera skäl: Intrång görs på grönområden och det är olämpligt att fortsätta satsa på denna typ av glesa bebyggelse där sådan redan finns. De föreslagna radhusen kommer att förstärka småhuskaraktären i området. De 8 husen bidrar inte heller nämnvärt till bostadsförsörjningen. Däremot bidrar de till att skapa det som kallas för ”urban sprawl” och de dåliga kollektivtrafikförbindelserna leder till ökat bilberoende. Ska Stockholm rusta för en klimatsmart framtid är inte denna typ av satsningar att föredra.

Omröstning

Ordföranden ställde först de framlagda förslagen om att återremittera ärendet mot förslaget att avgöra ärendet i dag. Nämnden beslutade att avgöra ärendet i dag.

Därefter ställde ordföranden de övriga framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.
Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 20

Detaljplan för kvarteret Krysantemum och Klöversyran i Hässelby Villastad. Remiss

Dnr M2006-513-01110

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden överlämnar och åberopar kontorets utlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på förslag till ny detaljplan inom kvarteren Krysantemum och Klöversyran i Hässelby Villastad, S-Dp 2007-080071-54.
2. Nämnden ger kontoret i uppdrag att teckna erforderliga avtal för genomförandet av exploateringen.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 20 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp), vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens

sammanträde.

2) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:

1. Förslaget återremitteras.
2. Därutöver anføres följande:

Vänsterpartiet motsätter sig försäljning av marken och anser därför att ärendet ska återremitteras så att kontoret kan återkomma med ett förslag som innebär tomträtt, hyresrätter samt hyresrättsradhus.

Vänsterpartiet hävdar att vi har ett ansvar att förvalta det vi gemensamt äger, för att det ska komma också framtida generationer tillgodo. Att staden på detta sätt gör sig av med egendom är att avsäga sig, eller i alla fall väsentligt minska, den demokratiska möjligheten att gemensamt bestämma över hur marken i framtiden ska användas.

Fler bostäder är positivt, men det är anmärkningsvärt om den nuvarande majoriteten, som säger sig vilja ha en blandad bebyggelse och en integrerad stad, släpper igenom det här förslaget när det i området råder brist på hyresrätter. Vi måste kunna erbjuda också människor utan förmögenhet en bostad och inte pressa människor in i en situation där de skuldsätter sig för att få ett hem.

För övrigt är p-talet på drygt 1,3 plus gästparkering för högt.

Härefter framlades följande förslag till beslut:

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp) och vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag avslås.
  2. Därutöver anføres följande:

En bebyggelseutveckling som redovisar parkeringstal på 1 till 2 bilar per hushåll kan inte godtas. Exploateringar skall lokaliseras och utformas med klimatansvar.

Omröstning

Ordföranden ställde först det framlagda förslaget om att återremittera ärendet mot förslaget att avgöra ärendet i dag. Nämnden beslutade att avgöra ärendet.

Därefter ställde ordföranden de övriga framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag om återremiss. Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 21**Tidig markreservation för bostäder inom fastigheten Akka 4 i Alvik till JM AB och Bygg Vesta AB**

Dnr E2007-511-01704

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden ger JM AB och ByggVesta AB en tidig markreservation för utredning av förutsättningarna att bygga bostäder på och invid kv Akka 4.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 7 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp), vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.
- 2) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:
  1. Förslaget återremitteras.
  2. Därutöver anføres följande:

Vänsterpartiet motsätter sig planerna på framtida försäljning av marken, som förutom att man utarmar stadens ägande med största sannolikhet kommer att leda till att man bygger bostadsrätter och föreslår därför att ärendet ska återremitteras så att kontoret kan återkomma med ett förslag som inte innebär någon framtida försäljning av marken och som möjliggör bygget av allmännyttiga hyresrätter.

Härefter framlades följande förslag till beslut:

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp), vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)

Omröstning

Ordföranden ställde först det framlagda förslaget om att återremittera ärendet mot förslaget att avgöra ärendet i dag. Nämnden beslutade att avgöra ärendet i dag.

Därefter beslutade nämnden enligt kontorets förslag.

Reservation

Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Särskilt uttalande

Ordföranden Petter Lindfors m fl (m) och ledamoten Gulan Avci (fp) enligt följande:

Med föreliggande förslag kan mark frigöras för bostäder i ett centralt och attraktivt område med gott kollektivtrafikläge, samtidigt som den nya spårdepån i Ulvsunda industriområde kommer att kunna rymma både dagens tvärbanevagnar och ytterligare

vagnar för tvärbanans förlängning norrut. Detta förslag kan på så vis ge hela området ett lyft. Exploateringsnämnden betonar dock vikten av att de framtida trafik- och infrastrukturplanerna för området, inte minst vad avser Alviksplan, beaktas i det fortsatta arbetet med projektet. Ett helhetsperspektiv som omfattar tillfredsställande infrastrukturella lösningar för samtliga trafikslag måste eftersträvas.

Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) enligt följande:

Det är mycket positivt att man här har möjlighet att använda spårvägsdepåns mark för ny kollektivtrafikhänsyn bebyggelse. Det är dock viktigt att exploateringar längs tvärbanans vidare dragning från Alvik måste klarläggas innan delbeslut tas. Eftersom området ligger nära vatten bör man också försöka knyta ihop befintlig kollektivtrafik med en båtlinje.

Det är också mycket viktigt att ingen exploatering sker på det lilla, men värdefulla och välutnyttjade park- och friområde som ligger mellan spårvägsdepån och Tranebergsbron.

Ersättaryttrande

Ersättaren Christer Mellstrand (c) instämmer i särskilt uttalande från (m) och (fp).

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 22

Detaljplan för fastigheten Ulvsunda Slott 1 m fl i Ulvsunda samt markanvisning till Ulvsunda Slott AB för konferensanläggning och parkering. Remiss

Dnr E2008-512-01508

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden överlämnar och åberopar kontorets utlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på förslag till ny detaljplan inom fastigheten Ulvsunda Slott 1 m.fl. i Ulvsunda, S-Dp 2006-06219-54.
2. Nämnden anvisar mark för konferensanläggning med övernattningsmöjlighet inom fastigheten Ulvsunda 1:3 samt för parkeringsändamål inom fastigheten Ulvsunda 1:1 till Ulvsunda Slott AB.
3. Nämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 29 september 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp) och vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)

2) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:

1. Kontorets förslag avslås.
2. Därutöver anför följande:

Ulvsunda Slottspark är en grön lunga för de som bor i närheten då den dels används som rekreation och dels utgör en barriär mot omgivande trafik. Trafiksituationen i förslaget är inte heller godtagbar för de som skulle bo i området. Dels har man föreslagit en hög parkeringsnorm, på 1,0, vilket skulle öka trafiken, dels saknas god kollektivtrafik.

Det må krävas resurser för att restaurera slottet, men man måste finna andra metoder för detta än att exploatera parken på det sätt som föreslås. Istället bör man utveckla de kulturhistoriska värden som finns där och minska den omgivande trafiken genom att förbättra kollektivtrafiken med t.ex. tvärbanestation och båtförbindelse. Det torde dessutom vara tveksamt för nuvarande majoritet att ställa sig bakom förslaget då borgarrådet Nordin tidigare har stött en motion om att bevara slottsparken.

3) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:

1. Förslaget avslås.
2. Därutöver anför följande:

Trädgården används som park av boende, men också om man bortser från det så är slottet en historisk miljö som bör bevaras, och det är den gamla frukt- och grönsaksträdgården också. Projektet visar på bristande respekt för kulturarvet.

Omröstning

Ordföranden ställde de framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.
Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 23**Utgår****§ 24****Stöd Cyklopen – för ett Stockholm av fri kultur. Svar på skrivelse från Lotten von Hofsten (v)**

Dnr E2008-000-01627

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Skrivelsen besvaras med kontorets utlåtande.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 10 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avcı (fp) och vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:
  1. Ett undantag görs för att bekosta Cyklorens bullermätning.
  2. Exploateringskontoret får i uppdrag att utreda möjligheten för Cykloren att ha tre eller fyra fester varje månad.
  3. Därefter anförs följande:

Vänsterpartiet anser att en fest i månaden är väl snålt och att detta allvarligt inkräktar på Cyklorens verksamhet. Faktum är att Cykloren fått just den marken anvisad för att den skulle vara ostörd. Dessutom rör det sig om en ideell verksamhet. Att vinstdrivande företag betalar sina egna bullermätningar är väl tämligen självklart, att ställa samma krav på ideella föreningar är det inte. Vi anser därför att vi dels bör utreda möjligheten att Cykloren kan ha fler fester, förslagsvis tre eller fyra per månad, och dels helt enkelt göra ett undantag och bekosta Cyklorens bullermätning så att vi vet om det verkligen finns någon anledning till inskränkningar i Cyklorens verksamhet. Runt Cykloren finns outnyttjad mark som ägs av kommunen. Det område som Cykloren hyr borde utökas så att möjlighet till ytterligare aktiviteter som t ex. utomhuscafé, kan möjliggöras.

Omröstning

Ordföranden ställde de framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 25

Markanvisning för hyresrättsbostäder inom del av Älvsjö 1:1 invid kvarteren Kolryssen och Kolbotten i Hagsätra till Svenska Bostäder AB

Dnr E2007-513-02437

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom del av fastigheten Älvsjö 1:1 invid Kolryssen 1 och Kolbotten 1 till Svenska Bostäder AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal i enlighet med utlåtandet.

2. Nämnden hemställer hos Stadsbyggnadsnämnden om ändrad detaljplan för området.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 15 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp), vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.
- 2) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:
  1. Förslaget återremitteras.
  2. Därutöver anfördes följande:

Det är viktigt att det byggs hyresrättslägenheter i Stockholm. Vänsterpartiet är inte emot att bygga höga hus men vi vill bygga bra boendemiljöer och vi tror att dessa hus, i det här läget, blir väl höga och föreslår därför att ärendet återremitteras så att kontoret kan återkomma med ett förslag som innebär lägre hus. Vi efterlyser gemensamhetslokaler, trapphus med gemensamma utrymmen för t ex. soffor och gårdar som inbjuder till lek och samvaro för de boende.

Vi vill tillämpa omvänd planprocess som visat sig fungera mycket bra i t ex. Kärrtorp, får de boende i ett tidigt stadium av en planprocess komma till tals och bidra med synpunkter blir det färre överklaganden och smidigare byggprocess. Att tillgodose barns synpunkter och behov ska vara en grundförutsättning i varje nytt bostadsprojekt. Barn ska göras delaktiga i stadsplaneringen genom t ex. workshops om aktuella projekt i förskolan, promenader i omgivningen där barnen får titta på områden som ska exploateras, visualisering av bättre lekmiljöer i närområdet genom t ex. modellera och teckningar. Vi vill även inrätta ett barnråd som i varje projekt tar hänsyn till barns behov.

Härefter framlades följande förslag till beslut:

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp) och vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag avslås.
  2. Därutöver anfördes följande:

Detta är exempel på frimärksplanering där man inte tar hänsyn till helheten. Förslaget innebär att ett skogsområde som används för barns lek exploateras. Man bör istället koncentrera nybyggnation till stadens utvecklingsområden och redan exploaterad mark.

Omröstning

Ordföranden ställde först det framlagda förslaget om att återremittera ärendet mot förslaget att avgöra ärendet i dag. Nämnden beslutade att avgöra ärendet i dag.

Därefter ställde ordföranden ställde de övriga framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag om återremiss. Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 26

Reviderat genomförandebeslut för bostäder inom fastigheterna Miljöministern 1, Kulturministern 1 och Näringsministern 1 i Bagarmossen med Einar Mattson och Svenska Bostäder. Genomförandebeslut

Dnr E2008-511-01726

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner genomförandet av exploatering inom Miljöministern 1, Kulturministern 1 och Näringsministern 1 omfattande investeringsutgifter om ca 25 mnkr.
Projektets investeringsutgifter bedöms kunna finansieras inom nämndens budget för innevarande år och förslag till budget och inriktning för åren 2009-2010.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 8 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), ledamoten Gulan Avci (fp), vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) och ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag avslås.
  2. Därutöver anfördes följande:

Det är tveksamt att bygga delvis på park- och naturmark, i synnerhet eftersom man gör intrång på Nacka Friluftsområde. Det är dessutom stor risk att den ökade tekniska kostnaden leder till att grönkompensationen försummas. Det får inte ske.

Omröstning

Ordföranden ställde de framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.

§ 27

Överenskommelse om exploatering, för bostadsändamål inom fastigheten Stora Sköndal 1:1 m fl i Sköndal med Stiftelsen Stora Sköndal, SMÅA AB och AB Stockholmshem samt avtal med Vägverket. Genomförandebeslut
Dnr E2008-512-01701

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner genomförandet av exploatering inom fastigheterna Stora Sköndal 1:1 m fl omfattande nettoinvesteringsutgifter om 43,9 mnkr och ger kontoret i uppdrag att genomföra projektet.
2. Nämnden ger kontoret i uppdrag att träffa överenskommelse om exploatering mellan exploateringsnämnden och Stiftelsen Stora Sköndal, SMÅA AB och AB Stockholmshem avseende Sköndal 1:1 m fl enligt vad som anges i kontorets utlåtande.
3. Nämnden godkänner för sin del avtal om medverkandet i utredningen av genomförandet av ombyggnaden av expressbusshållplatsen på Tyresövägen med Vägverket och ger exploateringskontoret i uppdrag att genomföra projektet.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 9 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m), tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) och ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog att nämnden fattar beslut vid dagens sammanträde.
- 2) Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) föreslog följande:
  1. Ärendet återremitteras.
  2. Därutöver anføres följande:

Mark inom stadens gränser skall inte säljas om inte särskilda skäl föreligger. Genom att sälja ut våra gemensamma tillgångar genomför den nuvarande borgerliga majoriteten en allt snabbare privatisering av Stockholm. Något som undandrar framtida Stockholmare intäkter och innebär en misshushållning med gemensamma resurser. Visst kan försäljning av mark vara del av en god förvaltning, men den ska då vara motiverad av något annat än enbart viljan att sälja. En sådan politik, som vill privatisera av ideologiska skäl, innebär oftast att man slumpar bort innevånarnas gemensamma tillgångar. En aktiv fastighetsförvaltning innehåller dessutom både köp och försäljningar, inte enbart försäljningar.

Härefter framlades följande förslag till beslut:

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:

1. Förslaget avslås.
2. Därutöver anføres följande:

Att bygga småhus med dålig kollektivtrafikförsörjning är inte långsiktigt hållbart. Den planerade bebyggelsen leder både till ökad biltrafik och till intrång i värdefulla grönområden nära den redan hårt belastade sjön Drevviken.

- 3) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:

1. Förslaget avslås.
2. Därutöver anføres följande:

Vi ställer oss positiva till att bygga en trädgårdsstad på det anvisade området. Vi anser att hyresrätter, både i flerbostadshusen och när det gäller radhusen ska prioriteras. En förutsättning för byggandet är att kommunikationerna förbättras och blir säkrare och att förskola och annan service finns med i planeringen från början. Eftersom bebyggelsen sker på naturmark måste grönkompensation ordnas, i området eller på annan plats. Områdets karaktär ska i största möjliga mån bevaras.

Omröstning

Ordförande ställde först det framlagda förslaget om att återremittera ärendet mot förslaget att avgöra ärendet i dag. Nämnden beslutade att avgöra ärendet i dag.

Därefter ställde ordföranden de övriga framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.
Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 28

En ny inriktning för Stockholms miljöarbete. Motion (2008:47). Svar på remiss

Dnr E2008-007-01282

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorens förslag:

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorens gemensamma utlåtande och överlämnar det som svar på kommunstyrelsens remiss.

Ärendets handling

Exploateringskontorets och trafikkontorets gemensamma tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 23 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag till remissvar överlämnas utan eget ställningstagande.
- 3) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:
  1. Kontorets remissvar bifalls delvis.
  2. Därutöver anføres följande:

Motionen ”En ny inriktning för Stockholms miljöarbete” är en gedigen genomgång där många viktiga pusselbitar i miljöarbetet belyses och diskuteras. I motionen finns också många bra förslag och miljöpartiet ställer sig bakom det mesta, även om partiet i flera fall vill gå längre än socialdemokraterna, till exempel vill miljöpartiet att målsättningen för koldioxidutsläppen ska vara 2,0 ton per år och invånare av den anledningen att det behövs krafttag redan nu för att klimatförändringarna ska stanna vid två grader. Miljöpartiet ser detta som både realistiskt och nödvändigt, men det krävs en betydligt mer målinriktad politik än den borgerliga alliansens för att nå ett sådant mål.

Miljöpartiet har också utarbetat strategier för flera av de frågor som tas upp i motionen. När det gäller byggande ställer miljöpartiet krav i markanvisningarna att ny bebyggelse ska använda högst 45 kWh/kwm/år, vilket är passivhusstandard. Miljöpartiet har även utarbetat strategier för att minska energianvändningen i stadens bolag och förvaltningar där energianvändningen minskar med runt 30-40 procent fram till 2015 med hjälp av bl.a. nya klimatskal, driftsjusteringar och individuell mätning och debitering av varmvatten. I miljonprogramsområdena avser partiet halvera energianvändningen och för att kunna genomföra detta avsätts 2 miljarder kronor. Partiet ser också stora möjligheter att låta stadens byggnader bli ”aktivhus” som själva producerar energi med hjälp av solfångare, solceller och vindkraft.

Också på vad gäller biogasutvinning ur avfall har miljöpartiet utarbetat en strategi där 70 procent av matavfallet i staden ska samlas år 2015 för att användas till biogas.

Självklart vill miljöpartiet också främja en gång- och cykelvänlig stad samt bilpooler och har avsatt resurser för detta.

Tyvärr missar dock socialdemokraterna i sin motion en viktig aspekt, nämligen hur man skapar moderna och miljövänliga transporter. Under rubriken ”vår luft” nämns partikelp Problemen och metoder för att åtgärda dessa. Det är bra, men räcker inte. Biltrafiken är den största källan till koldioxidutsläpp i Stockholm. Den orsakar också till buller och utsläpp av andra föroreningar och den måste hanteras på något sätt. Miljöpartiet är positivt till miljöbilar och den utveckling som där pågår, men det krävs ett helt annat synsätt på transporter än idag. Ibland är bilen nödvändig, men för att nå klimatmål på 2,5 eller 2,0 ton koldioxid per person och år krävs färre personbilsresor och fler resor med kollektivtrafik, cykel eller till fots. Miljöpartiet ser därför utbyggnad av motorvägar som oförenligt med en målinriktad miljöpolitik.

Bromma flygplats tas upp i motionen och det är en central miljöfråga för Stockholm. Självklart ska miljöpåverkan från flygplatsen minimeras, dock bör den så fort som möjligt avvecklas.

I avsnittet om ”våra vatten” saknas en viktig aspekt, att man kan transportera både människor och gods på vatten på ett miljövänligt sätt. I motionen ses båttrafiken mest som ett problem, vilket är synd då den faktiskt har stor potential, t.ex. i form av sol- eller biogasdrivna färjor som avlastar stadens vägar. Vägverket startat ett projekt med vattenburna gods och biltransporter som kan tjäna som inspiration.

Vad gäller trafik- och exploateringskontorens synpunkter håller miljöpartiet med om att det vore bra med fler delmål mellan 2015 och 2050, det krävs en ordentligt utmarkerad färdväg för att inte tappa styrfarten.

Därmed bör också staden bedriva ett mer målinriktat miljöarbete. Där ingår bland annat att arbeta betydligt mer aktivt för att det finns fler biogasmackar. Staden bör också arbeta för sopsugsystem och för att införa avfallskvarnar som gör det lättare utvinna biogas. Det bör också ställas större krav på byggherrarna vad gäller energieffektivitet. Idag saknas uppföljning och påföljd, vilket innebär att byggherrarna inte behöver bry sig om de inte intresserar sig för energibesparingar.

Staden bör inte bygga på grönområden, vilket tyvärr görs allt för ofta idag. Forskning har visat att ekosystemtjänster och träd kan rädda oss, varför vi måste värna om de grönområden som finns kvar. Dessutom bidrar detta till en god livsmiljö för stadens invånare. Staden bör också ha en långsiktig strategi för klimatberedskap i form av ekosystemtjänster och beredskap för översvämningar.

4) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:

1. Motionen bifalls delvis.
2. Därutöver anförs följande:

Stockholm stad måste ta sitt ansvar för minskad klimatpåverkan. Alla åtgärder som leder till en hållbar stad är positiva och ju konkretare åtgärderna och förslagen är desto bättre. Stockholm ska vara fossilfritt Stockholm 2050 och det är långt kvar. Ökat trafikarbete, ökad konsumtion och ökade mängder avfall visar att det kommer bli mycket svårt att nå de uppsatta målen. Det måste till kraftiga åtgärder så som nämns i motionen. Vänsterpartiet anser att Stockholm stad ska verka för ett förbud av dubbdäck. Staden ska påverka regeringen att säga upp avtalet med Luftfartsverket om Bromma flygplats och helt lägga ner flygplatsen. Staden ska verka för att fastighetsägare och bostadsrättsföreningar ordnar fastighetsnära insamling, även i befintligt bestånd. I allmännyttan ska detta vara en självklarhet. Förpackningsindustrin som har ansvaret för materialåtervinning ska åläggas ersätta fastighetsägaren för kostnaden.

Vänsterpartiet vill att staden startar ett nytt kommunalt bolag för behandling av matavfall och andra förnybara energikällor. Bolaget ska producera biogas men även en restprodukt som kan användas som gödning i jordbruket. Restauranger, storkök, saluhallar med flera har visat sig klara kraven på hög renhet. Exempel från andra kommuner visar att även hushållen kan separera matavfallet på ett godtagbart sätt. Härigenom kan stadens avfallshantering på ett långsiktigt hållbart sätt bidra till lägre energikostnader och en renare stad. För att underlätta

insamlingen av avfall ska sopsugar användas där det är lämpligt och avfallskvarnar ska erbjudas alla hushåll där rent tekniska hinder inte föreligger.

Omröstning

Ordföranden ställde de framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) med hänvisning till sitt förslag.
Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.
Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 29

Markanvisning för bostäder invid Ekholmsvägen inom del av fastigheten Skärholmen 2:1 i Skärholmen till Skärholmen Utvecklings AB

Dnr E2008-513-01425

Bordlagt den 9 oktober 2008 nr 16

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder invid Ekholmsvägen inom del av fastigheten Skärholmen 2:1 till Skärholmen Utvecklings AB och ger kontoret i uppdrag att träffa av Skärholmen Utvecklings AB undertecknat markanvisningsavtal.
2. Nämnden hemställer hos Stadsbyggnadsnämnden om ändrad detaljplan för området.

Ärendets handlingar

- Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 12 september 2008.
- Skrivelse från bl a Nätverket för Skärholmens Natur- och Kulturresevat inkommen den 9 oktober 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.
- 2) Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) föreslog följande:
  1. Ärendet återremitteras.
  2. Därutöver anförs följande:

Mark inom stadens gränser skall inte säljas om inte särskilda skäl föreligger. Genom att sälja ut våra gemensamma tillgångar genomför den nuvarande borgerliga majoriteten en allt snabbare privatisering av Stockholm. Något som

undandrar framtida Stockholmare intäkter och innebär en misshushållning med gemensamma resurser. Visst kan försäljning av mark vara del av en god förvaltning, men den ska då vara motiverad av något annat än enbart viljan att sälja. En sådan politik, som vill privatisera av ideologiska skäl, innebär oftast att man slumpar bort innevånarnas gemensamma tillgångar. En aktiv fastighetsförvaltning innehåller dessutom både köp och försäljningar, inte enbart försäljningar.

3) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:

1. Förslaget återremitteras.
2. Därutöver anförs följande:

Vänsterpartiet är positivt till projektet, men anser att exploateringsgraden är för hög. Det är bra att man i förslaget skapat en plåtå med utkiksplats så att man inte helt skymmer utsikten, som är fantastisk, men vi tror att den blir för trång och den ger inte heller utsikt över den vackraste vyn, den mot vattnet. Vi anser därför att det är minst ett hus för mycket, och att förslaget därför måste arbetas om. Förmodligen ska man helt enkelt strunta i huset till vänster om utkiksplatsen alternativt det hus som är placerat längst till vänster, från Ekholmsvägen sett.

När det gäller utformningen av grönytor och utkiksplats mellan husen är det viktigt att det inte bara blir en tjusig miljö, för vuxna, utan att miljön också utformas på ett barnvänligt sätt så att det finns utrymme för trädsklättring, kurragegömma, kojbygge och liknande.

Parkeringssituationen på Ekholmsvägen är problematisk, det finns garage men allt för många parkerar på gatan. Förmodligen av ekonomiska skäl, eftersom det kostar att parkera i garaget. Också detta bör beaktas.

Man planerar för bostadsrätter vilket vi går med på, naturligtvis under förutsättning att man inte säljer ut allmännyttan i området.

Härefter framlades följande förslag till beslut:

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)

Omröstning

Ordföranden ställde först förslagen om att återremittera ärendet mot förslaget att avgöra ärendet i dag. Nämnden beslutade att avgöra ärendet i dag.

Därefter beslutade nämnden enligt kontorets förslag.

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Särskilt uttalande

Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) enligt följande:

Det är ytterst tveksamt med intrånget i Sätmaskogen. Respektera trädtoppshöjd maximalt 4 våningar kan tillåtas. Dessutom bör exploateringen göras så att nyttjandet

av slänten inte medför att släntexploateringen expanderar norr ut med parkering och trafik norr om ny bebyggelse.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

§ 30

Markanvisning för bostadsändamål vid fastigheten Sockan i Långbro till Järntorget Bostad AB

Dnr E2008-513-01502

Bordlagt den 9 oktober 2008 nr 18

Protokollsutdrag

Beslut

Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostadsändamål vid kvarteret Sockan till Järntorget Bostad AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i utlåtandet.
2. Nämnden hemställer hos Stadsbyggnadsnämnden om ändrad detaljplan för området.

Ärendets handling

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 10 september 2008.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m) och tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.
- 2) Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) föreslog följande:
  1. Ärendet återremitteras.
  2. Därutöver anförs följande:

Mark inom stadens gränser skall inte säljas om inte särskilda skäl föreligger. Genom att sälja ut våra gemensamma tillgångar genomför den nuvarande borgerliga majoriteten en allt snabbare privatisering av Stockholm. Något som undandrar framtida Stockholmare intäkter och innebär en misshushållning med gemensamma resurser. Visst kan försäljning av mark vara del av en god förvaltning, men den ska då vara motiverad av något annat än enbart viljan att sälja. En sådan politik, som vill privatisera av ideologiska skäl, innebär oftast att man slumpar bort innevånarnas gemensamma tillgångar. En aktiv fastighetsförvaltning innehåller dessutom både köp och försäljningar, inte enbart försäljningar.

- 3) Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) föreslog följande:
  1. Förslaget återremitteras.
  2. Därutöver anförs följande:

Vänsterpartiet är positivt till projektet och anser att kompensationen för bollplanen är tillfyllest, men vi är inte positiva till försäljningen av mark som utarmar stadens ägande och framtida generationers livsmöjligheter. Dessutom anser vi att det är märkligt att man, i en villastad som Älvsjö, väljer bostads- eller äganderätt och föreslår istället allmännyttiga hyresrättsradhus. P-talet är absurt högt, vi inser att detta inte är det bästa kollektivtrafikläget, men 1,0 måste räcka. Att bygga för bilar är inte långsiktigt hållbart,

Vi vill återremittera ärendet så att kontoret kan återkomma med ett förslag som tillfredsställer våra önskemål.

Härefter framlades följande förslag till beslut:

- 1) Ordföranden Petter Lindfors m fl (m) ställde sig bakom kontorets förslag. (se beslutet)
- 2) Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) föreslog följande:
  1. Kontorets förslag avslås.
  2. Därutöver anføres följande:

Långbroområdet behöver bollplaner, varför det är tveksamt att bygga på en sådan. Dessutom är det inte godtagbart ur klimatsynpunkt att förtäta med radhus, i synnerhet inte med så höga parkeringstal som 1,7.

Omröstning

Ordföranden ställde först förslagen om att återremittera ärendet mot förslaget att avgöra ärendet i dag. Nämnden beslutade att avgöra ärendet i dag.

Därefter ställde ordföranden de övriga framlagda förslagen mot varandra och nämnden beslutade enligt kontorets förslag.

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä Järvinen m fl (s) med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Ledamoten Ann-Margarethe Livh (v) med hänvisning till sitt förslag om återremiss.
Tjänstgörande ersättaren Torkel Tigerschiöld (mp) med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaren Lotten von Hofsten (v) instämmer i förslaget från (v).

Vid protokollet

Åse Geschwind